

Notat om ændringerne på vejledningsområdet fra 1. august 2014

Notat til Udvalget for læring, Hedensted kommune, udvalgs møde 5. maj 2014.

1. Indledning og videre proces

De kommende ændringer på vejledningsområdet er alle indeholdt i "Aftale om Bedre og mere Attraktive Erhvervsuddannelser" af 24. februar 2014. Se aftalen i sin helhed på:

<http://www.uvm.dk/~media/UVM/Filer/Udd/Erhverv/PDF14/140224%20endelig%20aftaletekst%2025%202%202014.ashx>

Aftalen rummer i sin helhed fire dele med væsentlig interesse for kommunerne:

1. En reform af erhvervsuddannelserne, der gør, at flere skal søge en erhvervsuddannelse. En vigtig konsekvens for kommunerne er kravet om, at man skal bestå med karakteren 2 i dansk og matematik for at kunne komme ind på en erhvervsuddannelse. Denne del af reformen giver kommunerne den udfordring, at vi skal have hævet det faglige niveau for de svageste elever uden at akademisere yderligere i dansk og matematik. Karakterkravet kan potentielt også på kort sigt give en udfordring med at håndtere unge, der ikke kan komme ind på en erhvervsuddannelse. Ledige og andre unge uden for uddannelse skal ligeledes leve op til dette krav, hvorfor det også er en udfordring i vejledningen efter grundskolen.
1. En ny ungdomsuddannelse: Kombineret ungdomsuddannelse (KU). Der skal etableres en ny ungdomsuddannelse fra august 2015, Kombineret Ungdomsuddannelse (KU). Kombineret ungdomsuddannelse (KU). KU er tænkt som en uddannelse, der *både* er rettet mod beskæftigelse og uddannelse. Det er oplagt at bruge KU som fødekæde til erhvervsuddannelser og for dem, der ikke kan magte erhvervsuddannelserne, EGU. UU har opgaven med at visitere, formidle samarbejde, og følge op med individuel vejledning. Der står direkte i aftaleteksten, at institutioner med erfaring med "skole- og institutions-samarbejde (garantiskolesamarbejde)" indgår med øget vægt, når der skal udpeges udbydende institutioner, og der eksisterer allerede et velfungerende samarbejde i Garantiskolen Horsens Hedensted, der ligger i forlængelse af det i forvejen eksisterende samarbejde omkring UU Horsens Hedensted og EGU Horsens Hedensted.
2. EUD 10. Erhvervsrettet 10. klasse-tilbud for unge, som ikke opfylder adgangskravene eller er usikre på, om en eud er det rette.
3. En reform af UU-vejledningen. Her lægges der op til en besparelse på 144 mio. kr. på landsbasis. For UU Horsens Hedensted svarer det til ca. 3,6 mio., svarende til knap en fjerdedel af UU Horsens Hedensteds budget. Konkret skal 20 % af eleverne i grundskolen have vejledning fra UU (mod ca. 30 % i dag), der spares på brobygning til ungdomsuddannelserne, Ungepakketilbud til 15-17-årige om at gøre dem uddannelsesparate forsvinder, UU skal ikke opsøge unge 15-24-årige i arbejde, og UU skal i højere grad bruge gruppevejledning frem for individuel vejledning.

Lovbehandlingen forventes at forløbe som følger:

- Der har været høring fra 19. marts til 4. april
- Færdigbehandles inden sommerferien
- Vejledningsloven træder i kraft til 1. august 2014.
- Erhvervsuddannelsesreformen og Kombineret Ungdomsuddannelse forventes at træde i kraft til 1. august 2015.

2. Indhold i forhold til vejledningsindsatsen

Nuværende ordning	Regeringsaftale	Konsekvenser
<p>I dag foregår uddannelsesparathedsvurderingen udelukkende i 9./10. klasse</p> <p>I dag har UU ansvaret for at uddannelsesparathedsvurdere</p>	<p>Uddannelsesparathedsvurderingen fremrykkes til en foreløbig vurdering i 8. klasse med den endelige vurdering i 9./10. klasse og skal i højere grad hvile på klare, objektive kriterier.</p> <p>Skolen skal i første omgang vurdere uddannelsesparathed i 8. klasse.</p> <p>Uddannelsesparathedsvurdering bliver et delt ansvar mellem skole og UU</p>	<p>Der er et klart potentiale i at fremrykke uddannelsesparathedsvurderingen til 8. klasse og lave målrettede elev- og uddannelsesplaner i samarbejde med skolen, der sikrer, at der foretages en reel vurdering og individuel skole- og vejledningsmæssig indsats i forhold til alle elever, der har betydelige udfordringer med at tage en ungdomsuddannelse.</p> <p>Der vil dog ikke være en kvalitetssikring af de 80 % uddannelsesparathedsvurderingsplan og -valg, der er elevernes og forældrenes ansvar.</p>
<p>Vejledningen skal fokusere på de 30 % af en årgang, der har størst behov for vejledning, og individuel vejledning tilbydes hermed også til meget uafklarede elever, som ellers vurderes uddannelsesparate. De 70 % skal så vidt muligt henvende sig ved eVejledning.dk eller søge hjælp på ug.dk.</p>	<p>20 % i grundskolen</p> <p>Den individuelle vejledning bliver forbeholdt de elever, der i 8. eller 9. klasse ikke vurderes uddannelsesparate, fordi de har faglige, personlige eller sociale problemer, og som dermed har et særligt vejledningsbehov. Det er anslået 20 % af en årgang. Uafklarethed indgår ikke som et parameter for at få individuel vejledning. De 80 % af en årgang skal have kollektiv vejledning, og der skal være en øget anvendelse af digitale vejledningsværktøjer via eVejledning.dk og ug.dk.</p> <p>Der lægges op til en årlig besparelse på 52 mio., svarende til ca. 1,3 mio. for UUHH (780.000 kr. i Horsens og 520.000 i Hedensted)</p>	<p>Ifølge Undervisningsministeriets profilmodel for 2011 forventes nedenstående andel af en ungdomsårgang at have gennemført en ungdomsuddannelse 5 år efter 9. klasse:</p> <p>71,3 % i Hedensted 69 % i Horsens</p> <p>De tilsvarende tal for 2005 var:</p> <p>62,7 % i Hedensted 59,5 % i Horsens</p> <p>Ca. 30 % af en årgang har altså så store problemer med at gennemføre ungdomsuddannelse, at det ikke er lykkedes efter 5 år. Og dette er en stor forbedring i forhold til 6 år tidligere, hvilket viser, at det reelt er 40 % af en ungdomsårgang, der har brug for målrettet individuel vejledning. Der er en fare for at dette tal stiger som konsekvens af en indskrænket tidlig indsats.</p>
<p>Der vælges vejledningsmetode efter en faglig vurdering af den unges behov.</p>	<p>Gruppevejledning</p> <p>Der skal være en øget grad af gruppevejledning for de ikke-uddannelsesparate (frem for individuel vejledning) i både grundskole og den opsøgende vejledning for 15-24-årige.</p> <p>Der lægges op til en årlig besparelse på 46 mio., svarende til ca. 1,115 mio. for UUHH (690.000 kr. i Horsens og 460.000 i Hedensted)</p>	<p>Forskning peger på, at gruppevejledning ikke er ressourcebesparende. Gruppevejledning er heller ikke altid hensigtsmæssigt over for meget svage elever. Der vil derfor de facto være tale om en mindre vejledningsressource og ikke et reelt løft af de unges kompetencer og muligheder i forhold til at gennemføre uddannelse.</p>
<p>Eleverne kan frit vælge alle ungdomsuddannelser i introduktionskurser i</p>	<p>Introduktionskurser i 8. klasse skal indeholde mindst ét besøg på erhvervsrettede ungdomsuddannelser (erhvervs-</p>	<p>Initiativet skal være med til at løfte målsætningen om at 25 % vælger en erhvervsuddannelse. UUHH bidrager aktivt til at denne målsætning</p>

8. klasse	uddannelser, eux, hhx og htx)	bliver opfyldt, blandt andet gennem afvikling af Skills-konkurrencen og Unge på tværs-projektet.
I dag tilbydes alle 9. klasseselever i Horsens og Hedensted kommuner en uges brobygning på en ungdomsuddannelse eller praktik	Brobygning til 9. klasse bliver kun for de 20 % af en årgang som forventes ikke at være uddannelsesparate	Skolernes opgave med at tilbyde Uddannelse og job (UEA) bliver meget vigtig i samarbejde med lokale uddannelsesinstitutioner. Uddannelsesmesse Horsens Hedensted får ligeledes en øget betydning for at bidrage til de unges afklaringsproces.
UU opsøger i dag alle unge uden uddannelse under 25 år med tilbud om vejledning. Lokalt har vi gode resultater med at vejlede unge ufaglærte i beskæftigelse gennem <i>Projekt Job med uddannelsesperspektiv</i> .	Job med uddannelsesperspektiv forsvinder Unge uden ungdomsuddannelse op til 25 år i fuldtidsbeskæftigelse (over 30 timer ugentligt) skal ikke længere opsøges af UU. Undervisningsministeriet anslår, at der kan spares 2 mio., svarende til 50.000 kr. for UUHH. UUHH har imidlertid brugt væsentligt flere ressourcer på denne opgave.	Tal fra <i>Projekt: Job med uddannelsesperspektiv</i> viser, at af de unge UUHH vejledte ind i et Job med uddannelsesperspektiv i 2010, er 72 % enten i gang med uddannelse eller har gennemført en ungdomsuddannelse i marts 2014.
Ungepakke II rummer en lang række initiativer, bl.a. - UU skal vurdere uddannelsesparathed i grundskolen - 15-17-årige har pligt til uddannelse, og UU skal følge op herpå - 15-17-årige uden for uddannelse skal kontaktes inden 5 dage og have planlagt et tilbud inden 30 dage - UU skal tilbyde uddannelsesparathedstilbud til 15-17-årige	Midler til Ungepakketilbud til 15-17-årige bortfalder pr. 1. august 2014. UUHHs budget til tilbud for 15-17-årige har været 1,35 mio. i 2013. Det svarer til 540.000 kr. i Hedensted og 810.000 kr. i Horsens. Tilbud mangler helt i skoleåret 2014/15: Der er en klar udfordring i, at tilbud til 15-17-årige bortfalder pr. 1. august 2014, men Kombineret Ungdomsuddannelse først starter august 2015.	Ungepakke-tilbud til 15-17-årige. Nationale tal viser, at Ungepakketilbuddene har betydet, at 40 procentpoint flere 15-17-årige uden for uddannelse kom i en forberedende og udviklende aktivitet sammenlignet med situationen før ungepakke-tilbuddene. Lokale tal viser samme tendens. Ungepakketilbud er fx virksomhedspraktik med mentorstøtte, ophold på ungdomshøjskoler eller Tour de virksomhed, hvor unge introduceres til forskellige virksomheder og uddannelser. Kombineret Ungdomsuddannelse træder i stedet for Ungepakketilbud, med en forventet volumen på 62 årspladser i Horsens og Hedensted (37 i Horsens og 25 i Hedensted). Der er i Hedensted pr. november 2013 118 15-17-årige Uden for uddannelse. Der er 191 15-17-årige uden for uddannelse i Horsens. Dermed er der en udfordring i forhold til at kunne løse opgaven.
UU skal i dag bistå med skolernes gennemførelse af UEA.	Forbedring af UEA (Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkeds-orientering). UEA kommer til at hedde "Uddannelse og job", faget skal styrkes, men vil fortsat være et timeløst fag i grundskolen.	Det er positivt, at Undervisningsministeriet sender klare signaler om vigtigheden af, at de unges udsyn og forudsætninger for at tage et kvalificeret valg styrkes. UU har fortsat en central rolle i at kvalificere planlægningen af Uddannelse og job, samt skabe rammer for samarbejdet mellem skoler og det omkringliggende samfund.

3. Økonomi

Der lægges op til en besparelse på 144 mio. kr., når reformen er fuldt indfaset. Der er ikke nogen nævneværdig besparelse i 2014, hvorimod den store besparelse kommer i 2015. Der er dermed tid til at tilpasse opgave og eventuelt diskutere problematikken politisk.

De 144 mio. svarer ca. til 3,6 mio. i UUHH (2,5 %). Det svarer til ca. 1.440.000 kr. for Hedensteds vedkommende (1 %), og 2.160.000 kr. for Horsens vedkommende (1,5 %).

Der kommer til at blive en forhandling mellem KL og Staten omkring UU's rolle i forbindelse med Kombineret Ungdomsuddannelse (KU). Ministeriet forventer, at UU skal afholde 6-8 vejlednings-samtaler med hver elev på KU. Der er ikke noget overslag over, hvad der kommer ud af DUT-forhandlingerne, men det bliver næppe et betydningsfuld beløb i forhold til de besparelser, der er lagt op til.

4. Fremadrettede muligheder

Reformen af vejledningen giver UU og skolerne en ekstra mulighed for med den foreløbige uddannelsesparathedsvurdering at nå i land med elever, der ellers ikke var blevet uddannelsesparate i folkeskolen. Til gengæld udgør reformen en udfordring i forhold til "mellemløbet" af elever, som vi kan se af tallene, har problemer med at fastholde deres uddannelsesvalg (og hvoraf for få vælger en erhvervsuddannelse), og i forhold til ressourcer til det opsøgende arbejde for unge efter grundskolen, som er droppet ud af uddannelse.

Med det stærke fokus der er på udskoling og overgang til ungdomsuddannelser, samt et markant forældrepres, vil skolerne forventeligt tage pejling af en mindre UU-ressource på skolerne.

1. Skolerne vil individuelt tage stilling til følgende:
 - a. Nogle skoler har allerede spurgt ind til mulighederne for at købe den eksisterende UU-vejleder ind. Her er en reel mulighed for, at skolen kan få løst de opgaver, de har brug for, og hvor de fortsat kan trække på det faglige professionelle netværk UU-vejlederne har. En problematik kan dog være et potentielt uensartet serviceniveau mellem skolerne i Horsens og Hedensted Kommuner.
 - b. Skolerne har mulighed for at give en lærer særlige vejledningsopgaver i udskoling. En potentiel risiko ved denne mulighed, er, at vi står i den situation, at vi har "2 UU-centre" i kommunerne, men det ene med de ulemper, der var ved skolevejleder-ordningen før 2004, nemlig vejledning på et ikke-professionelt grundlag og uden netværk mellem vejledere, ungdomsuddannelser, organisationer og lokalt arbejdsliv.
2. Kommunalbestyrelserne i Horsens og Hedensted kan også omvendt vælge at fastholde det nuværende serviceniveau eller reducere det mindre end reformen lægger op til for at sikre et ensartet serviceniveau på skolerne, og for at opnå: a) at 30 % af en ungdomsårgang med størst behov for vejledning får en målrettet vejlednings- og skolemæssig indsats for at sikre uddannelsesparathed til ungdomsuddannelser, b) sikre at også uafklarede elever uden sociale og faglige problemer kan få vejledning, c) udbrede kendskab til erhvervsuddannelser, og d) sikre stærkt samarbejde med grundskolen.